233
Rare Book
QK495
.F14
T85
1783

D. D.

IXIA,

QUAM

DISSERTATIONE BOTANICA
DELINEATAM,
CONS. EXPERIENT. FAC. MED. UPSAL.

PRÆSIDE

CAROL. P. THUNBERG,

MED. DOCT. PROF. REG. ET EXTRAORD., ACAD. CÆSAR. N. C.
REG. SCIENT. HOLMIENS., SOCIET. SCIENT. UPS. PATR.
HOLMENS. BEROL. N. SCRUT. LUND. HARLEM.
AMSTEL. ET NIDROSIENS. MEMBRUM.

PUBLICO EXAMINI SUBJICIT,

JOHANNES DAN. RUNG,

STOCKHOLMIENSIS.

IN AUDIT. GUST. MAJ. D. XXI JUNII ANNO MDCCLXXXIII.

H. A. M. S.

UPSALIÆ,
TYPIS JOHAN. EDMAN, DIRECT. ET REG. ACAD. TYPOGR.

B
MO. BOT. GARDEN
1911

SHOUT
SHARE
IT

234

IN SACRAM REGIAM MAJESTATEM

MAGNÆ FIDEI VIRO,

DIRECTORI GENERALI NOSOCOM. REGN.

SVECIÆ ETC. ETC.

EQUITI AURATO ORD. REG. VASÆI

GENEROSISSIMO ATQUE NOBILISSIMO

DOMINO DOCT.

OLAO AF ACRELL,

MÆCENATI MAXIMO.

SACRUM.

235

DISSERTATIO BOTANICA DE IXIA.

§. I.

Ixia, ex ordine Naturali Enſatarum, *Triandra*, *monogyna*, a ceteris congeneribus diſtinguitur *corolla monopetala*, *tubuloſa*; *tubo recto*, *filiformi*; *limbo 6-partito*, *æquali*. Diu licet, et veteribus quoque, quædam hujus ſpecies fuerint notæ, plurimæ tamen recentiorum inventis ſunt adnumerandæ. Paucæ illæ, quæ huc uſque detectæ et deſcriptæ fuerunt, plerumque ſiccatæ in manus Botanicorum inciderunt, ſic ut ex ſpeciminibus ſiccis characteres vel inſufficientes vel omnino falſi confecti ſint, unde neque ipſum Genus neque Species invicem dignoſci potuerunt. Ob haſce rationes corolla generis ſæpiſſime dicta fuit hexapetala. Ob easdem rationes ad hoc Genus, nullo tamen jure, relatæ ſunt ſic dictæ Ixia chinenſis, gladiata et africana, quæ ad Moræas migrare omnino debent. Præterea et ſponte creſcentes et imprimis in hortis cultæ ita variant *ſcapo ſimplici* et *ramoſo*, *ſcapo brevi* et *altiori*, *floribus paucis* et *plurimis*, *rachide recta* vel *flexuoſa*, ut facile fallatur ille, cui non contingit in ſolo natali attentiori oculo omnes varietates inſpicere et accuratiori ſubjicere examini. Itaque cum Cel. Præſidi in Africa Auſtrali, ubi omnes Ixiæ ſponte creſcunt, vivas colligere et deſcribere, mihi vero ex her-

herbario ſicco illas in ordinem redigere contigerit, non inutile fore duximus, amplum ſatis hoc genus accuratius determinare et ſpecies melioribus atque certioribus characteribus ſpecificis inſignire, quam qui antea dati fuerunt, additis 15 novarum deſcriptionibus et ſeptem figuris. Ita tamen facile non eſt, in tanta ſpecierum multitudine, quæ infinite variant et luxuriant, nec ullas fere notas conſtantes ſervant, optimos eruere characteres ſpecificos, ac quisque ſibi perſvaſerit. Non mirum itaque, neque ſecundum Syſtema Linnæanum, neque ſecundum Diſſertationem Domini de la Roche, Ixiarum ſpecies certo inveſtigari poſſe. Si ergo neque noſtri conatus omnibus tollendis difficultatibus ſuffecerint, ignoſcas H. L. et hiſce, donec meliora præſtiterit alius, benigne utaris.

§. II.

CHARACTER GENERICUS.

CALYX. *Spatha* bivalvis, infera, corolla brevior: *valvulæ* oblongæ, perſiſtentes; exterior latior interiorem vaginans.

COROLLA monopetala, tubuloſa, regularis, ſupera. *Tubus* filiformis, ſenſim ampliatus, rectus. *Limbus* campanulatus, regularis, 6-partitus: *laciniæ* oblongæ, obtuſæ, æquales, patentes.

STAM. *Filamenta* tria, filiformi-ſubulata, tubo prope os inſerta, corolla breviora. *Antheræ* oblongæ, ſulcatæ.

PIST. *Germen* inferum, triangulare, glabrum.

Sty-

Stylus ſimplex, filiformis, erectus.
Stigmata tria, filiformia.

PERIC. *Capſula* ovata, trigona, ſtriata, obtuſa, glabra, trivalvis, trilocularis.

Semina plura, rotundata, glabra.

Eſſentia Generis: Corolla tubuloſa: Tubus filiformis, rectus; Limbus 6-partitus, campanulatus, æqualis. Stigmata tria, ſimplicia.

Obſ. Corolla Ixiæ numquam 6-petala.

§. III.

DIVISIO SPECIERUM.

* *caule ramiſque folioſis.*

fruticoſa. 1. I. caule ramoſo, foliis imbricatis tecto.

** *ſcapo foliis breviore:*

minuta. 2. I. ſcapis unifloris, foliis lævibus.

bulbocodium. 3. I. ſcapo ramoſo, floribus ſolitariis, foliis ſulcatis reflexis.

humilis. 4. I. ſcapo ramoſo, floribus ſecundis, foliis ſulcatis erectis.

*** *ſcapo foliis longiore:*

a. *birſutæ.*

piloſa. 5. I. foliis linearibus piloſis, floribus alternis.

hirta. 6. I. foliis enſiformibus hirtis, floribus ſecundis.

ſecunda. 7. I. foliis elliptico-enſiformibus, ſcapo villoſo-ſcabro.

b. *glabræ:*

α *foliis crispis:*

crispa. 8. I. foliis linearibus crispis, floribus alternis.

cinnamomea. 9. I. foliis lanceolatis crispis, floribus alternis.

corymbosa. 10. I. foliis lanceolatis crispis, scapo ancipiti.

β *foliis æqualibus:*

linearis. 11. I. foliis linearibus, scapo simplici erecto.

capillaris. 12. I. foliis linearibus, scapo polystachyo, spathis scariosis.

setacea. 13. I. foliis linearibus, scapo flexuoso glabro.

scillaris. 14. I. foliis linearibus, floribus secundis, rachide flexuosa.

aristata. 15. I. foliis linearibus, spathis aristato-dentatis.

pendula. 16. I. foliis linear-ensiformibus, scapo polystachyo, spicis pendulis.

bulbifera. 17. I. foliis ensiformibus, spathis membranaceis setaceo-laceris.

erecta. 18. I. foliis ensiformibus, scapo polystachyo, floribus alternis immaculatis.

maculata. 19. I. foliis ensiformibus, scapo polystachyo, floribus alternis, corollis basi maculatis.

ovata. 20. I. foliis ensiformibus, floribus secundis, corollis basi hyalino-fenestratis.

lancea.

239

lancea. 21. I. foliis enſiformibus, floribus ſecundis, ſcapo ſimplici flexuoſo.

pentandra. 22. I. foliis enſiformibus, floribus pentandris.

falcata. 23. I. foliis enſiformibus reflexo-falcatis.

exciſa. 24. I. foliis ovatis, floribus ſecundis, ſcapo flexuoſo.

§. IV.

DESCRIPTIONES SPECIERUM.

Radix omnibus bulboſa eſt, bulbo extus a rudimentis foliorum priorum annorum reticulato, intus ſolido. In Ixia pendula bulbi plures impoſiti, depreſſi.

Folia vaginantia, equitantia, integra, ſæpius glabra et ſcapo breviora.

Scapus ſimplex vel polyſtachyus, ſæpiſſime varians. *Cauleſcens* unica eſt ſpecies fruticoſa.

Floreſcentia ſpicata, ſpica ſimplici vel diviſa: nulli itaque flores pedunculati, ſed qui quales videntur, terminales ſunt in Ixiis polyſtachyis ramis uniflor is.

I. FRUTICOSA. I *Caulis* ſuffruticoſus, ramoſus, totus glaber et foliis tectus, palmaris vel paullo ultra.

Folia linearia, apice attenuata, ſubfalcata, tenuiſſime ſtriata, denſiſſime imbricata, pollicaria uſque bipollicaria.

Flores terminales, cæruleï.

Spathæ membranaceæ.
Tubus corollæ flavus, semipollicaris.

2. Minuta. I. *Bulbus* globosus, reticulo tectus, magnitudine pisi.
Folia vagina inclusa, linearia, supra concava, subtus convexa, glabra, erecta, longitudine scaporum, unum pro singulo scapo.
Scapus rarò unicus, sæpius plures, 2-4 vel ultra, simplices, teretes, erecti, uniflori, glabri, pallide purpurascentes, pollicares, bracteati.
Bracteæ paullo supra medium duæ, lineari-filiformes, oppositæ, erectæ, lineam vix longæ.
Calyx nullus, nisi bracteæ.
Corollæ tubus albus, striis purpureis. Limbi *laciniæ* supra concavæ, niveæ, subtus albæ, stria duplici purpurea, longitudine tubi, lineam dimidiam longæ.
Antheræ erectæ, flavescentes.
Capsula virescens striis purpureis.
Facies tota adeo Fabriciæ minutæ, ut nisi inspiceres stamina, stigma et bulbum, eandem crederes

3. Bulbocodium. I. *Bulbus* ovatus, glaber, subtruncatus, fibrillosus.
Scapus trigonus, inferne vaginatus, ramosus, pauciflorus, glaber, palmaris vel spithamæus.
Folia linearia, acuta, sulcata, crassiuscula, glabra; infimum longissimum scapo longius sæpe duplo vel ultra, laxum, reflexum; reliqua, circiter duo vel tria longitudine scapi erecta.

Flores

241

Flores in ſcapi ramis terminales, majusculi, ſenſim florentes.

Spatha exterior ovata, viridis; interior lanceolata, acuta, membranacea, capſulam vaginans.

Corollæ tubus breviſſimus: Limbi *laciniæ* intus flavæ, ſtriis tribus fuſcis, extus flavo-vireſcentes.

Filamenta pubeſcentia.

Stigmata ſex, reflexa.

Differt a reliquis Ixiis ſtigmatibus ſex.

Variat floribus 1:o petalis 3 interioribus flavis; 3 exterioribus viridibus.

2:o petalis 3 interioribus albo-flavis; 3 exterioribus vireſcentibus.

3:o petalis 3 interioribus cæruleo-albis; 3 exterioribus vireſcentibus.

4:o corollis parvis, 3 interioribus albis, 3 exterioribus viridibus.

5:o corollis luteis.

6:o corollis cæruleis.

7:o corollis roſeis fundo luteo.

Variat præterea floribus magnis et minoribus, omnium colorum; foliis linearibus et filiformibus.

Scapus vero multiflorus eſt; rarius vero niſi unicum florem ſimul aperit, reliqnis intra ſpatham reconditis, ſic ut uniflorus videatur.

Folia interdum filiformia, interdum linearia, interdum enſiformia, ſcapo plerumque longiora, et ſæpius reflexa.

Bull.

Bulbocodium et *rosea* eadem est species, e plurimis varietatibus constans: ab aliis distingvitur:
1. foliis reflexis, marginibus revolutis.
2. floribus remotis plus, quam in aliis.

4. Humilis. I. *Bulbus* profunde insidens, glaber, magnitudine avellanæ.

Scapus simplex vel ramosus, filiformis, erectus, palmaris usque spithamæus.

Folia duo vel tria, linearia, multi-sulcata, glabra, erecta, scapo longiora.

Flores racemosi, tres usque octo in rachide flexuosa.

Spathæ virides, truncatæ.

Variat α. corolla lutea.
β. corolla albido-rufescens s. incarnata.
γ. scapo indiviso, paucifloro.
δ. scapo ramoso, multifloro.

5. Pilosa. I. *Bulbus* globosus, fibrosus, glaber, magnitudine vix pisi.

Folia linearia, acuminata, subterna, erecta, striata, pilosa, scapo duplo breviora.

Scapus simplex, teres, erectus, glaber, multiflorus, palmaris et ultra, superne obscure purpurascens.

Flores alterni, sessiles, subnutantes.

Corolla extus rufescens, intus alba. Limbi *laciniæ* concavæ, tres inferiores albæ; tres exteriores intus albæ, extus purpureo-virescentes, margine albo.

An-

Antheræ lineares, basi bifidæ, dorso supra basin insertæ, flavæ.

Stigmata erecto-inflexa, hirta, alba.

Capsula 6-sulcata.

Vesperi ab hora quarta flores aperit.

6. Hirta. I. *Folia* ensiformia, striata, villosa, scapo breviora.

Scapus simplex, inflexo-erectus, glaber.

Flores secundi, saturate cærulei.

Spathæ integræ.

Valde similis I. *secundæ*, sed differt: foliis valde villosis, pilis albidis.

7. Secunda. I. *Bulbus* deorsum imbricatus, durus, magnitudine pisi.

Folia ensiformia, inferne attenuata, glabra, nervosa, nervo medio crassiori, erecta, scapo duplo breviora.

Scapus teres, flexuosus, erectus, villoso-scaber, raro simplex, sæpius ramosus, ramis flexuoso-patulis, spithamæus usque pedalis.

Flores secundi, in rachide flexuosa, rarius pauci, sæpius 4, 5 vel 6, erecti, cærulei.

Spathæ basi virides, apice brunneæ, integræ. Singularis planta non scapo modo, sed rachide imprimis flexuosis dignoscitur ab aliis optime scapo villoso-scabro.

Variat. scapo simplici et ramoso.

8. Crispa. I. *Bulbus* reticulatus, ovatus.

Folia circiter quinque, lineari-lanceolata, acuta, marginibus pulcherrime crispa, glabra, ner-

vo longitudinali crasso, scapo plus duplo breviora.

Scapus simplex vel ramosus, teres, glaber, flexuosus, erectus, multiflorus, subpedalis.

Flores alterni, remoti.

Spatha exterior tridentata, nervis totidem striata; interior bidentata, nervis duobus.

Corollæ tubus subviridis; Limbi *laciniæ* cæruleæ.

Antheræ extremitate altera affixæ, inflexæ.

Stigmata reflexo-patentia, apice clavata.

Variat: 1. scapo simplici et ramoso.
2. corollis cæruleis et albis.

9. Cinnamomea. 1. *Bulbus* conicus, deorsum imbricatus, truncatus, margine acuto fibroso, glaber, magnitudine pisi.

Scapus simplex, teres, flexuoso-erectus, viridi-purpureus, glaber, spithamæus.

Folia radicalia duo, margine obverso vaginantia, lanceolata, obtusa, subfalcato-reflexa, nervo medio elevato, margine crispo-undulata, scapo triplo breviora, digitalia; *cotyledonis* unicum amplexicaule, ovatum, obtusum, apice reflexum, integrum, glabrum, unguiculare; *caulina* duo, spathæformia remota: inferius convoluto-vaginans vagina longa, apice compressum, obversum: sæpe crispum, glabrum, pollicare usque tripollicare; superius unguiculare.

Flores secundi, erecti, a 3 ad 9.

Rachis subflexuosa, glabra.

Spa-

Spatha exterior concava, obtuſa cum acumine, glabra, viridis, apice purpuraſcente, tubo paullo brevior, lineam longa; interior ſubæqualis, apice tenuior, bifida.

Corollæ tubus parum ampliatus, ſubcurvatus, purpuraſcens, ſubungvicularis. Limbi *lacinæ* tres interiores totæ albæ; tres exteriores intus albæ, extus purpuraſcenti-ſtriatæ.

Antheræ erectæ, dorſo ſupra baſin inſertæ, lineari-ſubulatæ, limbo breviores, flavæ.

Capſula ſexſtriata.

Florum ſpica refert *Gladiolum recurvum*; ſed differt corolla regulari.

Foliis criſpis ſimilis eſt *Ixiæ Criſpæ*; differt vero

Foliis lanceolatis, duas lineas latis.

10. Corymbosa. I. *Bulbus* ovatus, truncatus, reticulatus.

Folium radicale unicum, enſiforme, criſpum, ſtriatum, recurvatum, glabrum, digitale, ſcapo duplo brevius; *caulina* unum vel duo, ſpathæformia, amplexicaulia, ſtriata, decurrentia, minora.

Scapus inferne ſimplex, ſuperne paniculatus, anceps, ſtriatus, glaber, flexuoſus, erectus, ſpithamæus.

Rami alterni, dichotomi, compreſſi, faſtigiati.

Flores in ramis ſubumbellato-faſtigiatis terminales.

Spatha viridis apice obtuso rubicundo.

Corollæ tubus sensim ampliatus, longitudine spathæ. Limbi *laciniæ* lanceolatæ.

Stigmata apice globosa.

Variat flore albo et cæruleo.

11. Linearis. I. *Bulbus* ovatus, fibrosus, lævis, magnitudine avellanæ.

Scapus simplex, teres erectus, glaber, palmaris, spithamæus et ultra.

Folia circiter tria; *infimum* longe vaginans, lineare, utrinque convexum, linea media elevata, angustissimum, vix lineam dimidiam latum, erectum, parum apice attenuatum, integrum, glabrum, scapo paullo brevius, raro æquale. *Superiora* duo spathacea, breviſſima.

Flores raro unicus, plerumque duo vel tres, secundi.

Spatha convoluta, lanceolata, acuta, striata, glabra; exterior major, longitudine corollæ.

Corollæ tubus albidus. Limbi *laciniæ* obtusæ cum acumine, ungviculares.

Stigmata revoluto-patentia, purpurascentia.

Capsula vix angulata, sexstriata.

12. Capillaris. I. *Bulbus* reticulatus, fibrosus, magnitudine avellanæ.

Folia linearia, nervosa, glabra, scapo dimidio breviora.

Scapus teres, apice divisus, capillaris, erectus, bipedalis, ramis pedicelliformibus unifloris.

Flores

Flores in ramis terminales, vel in apice ſcapi alterni, ſeſſiles, erecti, albidi, venoſo-reticulari.

Spathæ ſcarioſæ venis fuſcis, dentatæ.

Flores in hac ſpecie videntur pedunculati, ſed rami uniflori.

13. Setacea. I. *Folia* linearia, acuta, anguſtiſſima, ſcapo breviora, linea media elevata, glabra, ſubterna; in medio ſcapo folium breve, ſpathis ſimile.

Scapus filiformis, flexuoſus, erectus, pauciflorus, ruber, glaber, digitalis, ſimplex, vel ramoſus vel bifidus.

Spatha ſubinflata, viridis, valde concava, ſtriata, glabra, longitudine tubi ſemiungvicularis.

Corollæ Limbi laciniæ tres exteriores intus albæ, extus rubro ſtriatæ, tres interiores totæ albæ.

Stylus ſtaminibus longior, corolla berevior, filiformis, albus.

Variat: I. α. flore vireſcente, limbi apice albo.
β. flore luteo, limbi baſi fuſca.
2. α. ſcapo unifloro.
β. ſcapo multifloro, ſimplici.
γ. ſcapo multifloro, ramoſo.

Limbi baſi fuſca ſimilis eſt maculatæ, ſed diſtincta ab ea,
α. quod multoties minor.
β. quod ramoſa.
γ. foliis lineari-anguſtis.

14. Scillaris. I. *Scapus* teres, erectus, glaber, vaginatus, ramoſus, pedalis.

Rami filiformes nudi, flexuosi, laxi, glabri, florentes.

Folia longe vaginantia, linearia, circiter tria, crassiuscula, vix lineam dimidiam lata, stria duplici profunda, scapo breviora, spithamæa.

Flores secundi, remoti.

Rachis flexuosa, multiflora, floribus sæpe decem.

Spatha exterior paullo major, glabra, striata, basi viridis; apice cinerea, membranacea, integra; interior basi viridis; apice membranacea, bifida, cinerea.

Corollæ tubus brevissimus, flavo-virescens. Limbi *laciniæ* concavæ, flavæ, tribus exterioribus dorso purpurascentibus.

Stigmata involuta, villosa, flavescentia.

Capsula obsolete trigona, sexsulcata.

Semina subreniformia.

15. ARISTATA. I. *Bulbus* reticulatus, magnitudine avellanæ.

Scapus simplex, teres, erectus, glaber, palmaris, usque pedalis, vel paullo ultra.

Folia circiter quatuor vel quinque, linearia, quinque-nervia, nervo medio et marginibus crassioribus, acuta, erecta, glabra, scapo dimidio breviora.

Flores secundi, rarissime unicus, ramis duo, sæpe a quinque usque ad novem in rachide vix flexuosa.

Spathæ submembranaceæ, aristato-dentatæ.

Corollæ albo-incarnatæ.

16 PEN-

16. PENDULA. I. *Radix* moniliformi-articulata: articuli plurimi orbiculati, depreſſi, approximati, carnoſi, rufeſcentes.

Folia radicalia inferne ſcapum vaginantia, lineari-enſiformia, acuta, ſtriata, glabra, pedalia vel paullo ultra.

Scapus teres, glaber, erectus, inferne craſſitie calami ſcriptorii, ſuperne diviſus, ramis capillaribus nutantibus, flexuoſis, orgyalis.

Spathæ membranaceæ, laceræ.

Corollæ in ramis alternæ, magnæ, incarnatæ, tubo brevi.

Omnium Ixiarum altiſſima, ſpecioſa corollis magnis, cernuis.

17. BULBIFERA. I. *Scapus* ſimplex vel ramoſus, ſubcompreſſus, ſtriatus, glaber, inferne foliis vaginatus, palmaris uſque pedalis.

Folia enſiformia, nervoſo-ſtriata, diſticha, erecta, glabra, ſcapo breviora, ſpithamæa.

Flores tres vel plures, magni, rachide inter flores flexuoſa.

Spatha membranacea, nervoſo-reticulata, griſea, apice fuſca, lacera, filamentoſo-ariſtata.

Corollæ tubus brevis, lineam longus: *limbus* ultra medium, non vero ad tubum uſque 6-partitus: *laciniæ* magnæ, ovato-oblongæ, obtuſiſſimæ, patentes.

Antheræ lineares, longæ, intus convexæ, extus lamelloſæ, albæ.

Capſula ſexſtriata.

Vari-

Variat: α. flore purpureo.
β. flore rubro alboque variegato.
γ. flore flavo.
δ. scapo breviſſimo et ſimplici.
ε. scapo altiori et ramoſo.
ζ. scapo bulbifero.

18. Erecta. I. *Bulbus* magnitudine avellanæ.

Folia circiter 3 vel 4, enſiformia, multinervia, erecta, glabra, scapo duplo breviora.

Scapus teres, glaber, erectus, polyſtachyus, pedalis uſque bipedalis.

Rami alterni, capillares, erecti, digitales.

Flores in ſcapo et ramis ſpicati, in rachide flexuoſa digitali.

Spathæ ſubmembranaceæ, ſubariſtatæ.

Variat corollis luteis et violaceis unicoloribus.

19. Maculata. I. *Bulbus* avellana nuce duplo major.

Folia tria, quatuor vel quinque; enſiformia, multinervia, ſcapo duplo breviora.

Scapus ſæpius ſimplex, raro polyſtachyus, teres, erectus, ſpithamæus uſque pedalis et ultra.

Rami filiformes, erecti vel patentiſſimi.

Florum ſpicæ terminales, rachide flexuoſa.

Spathæ membranaceæ, baſi griſeæ, apice brunneæ, ſublaceræ.

Corolla ſupra os tubi macula obſcura in baſi limbi.

Adeo ſimilis I. *erectæ*, ut vix quidquam aliud differat, præter maculam corollæ.

Variat:

Variat: *a.* corolla albida.
b. corolla flava.
c. corolla flava apicibus purpureis.
d. corolla albo-cæruleſcente.
e. corolla cærulea.
f. corolla purpurea macula pallida, quæ rariſſima.
g. corolla viridi, quæ pulcherrima, ſpicis ſæpe pedalibus.

20. Crocata. I. *Bulbus* avellana paullo major.

Folia circiter quinque, enſiformia, reflexo-ſubfalcata, multinervia, pollicaria uſque digitalia, ſcapo duplo vel ſæpe triplo breviora.

Scapus ſimplex, teres vel ramoſus, ſubcompreſſus; flexuoſus, erectus, glaber, palmaris uſque ſpithamæus.

Rami patentiſſimi, nudi, ſcapo ſimiles.

Bracteæ baſi griſeæ, apice ferrugineæ, ſubdentato-laceræ.

Flores ſecundi, ſpecioſi, campanulati, tubo brevi, aurantiaci macula ſupra os tubi pallidiori hyalina; raro duo vel pauci, ſæpius quinque vel ſeptem.

Variat: *a.* ſcapo ſimplici, brevi, pauciflоro et macula atra ſupra feneſtratam.
b. ſcapo alto, polyſtachyo, multiflоro.
c. ſcapo altiori, corollis rubicundis.

Hæc omnium Ixiarum facile pulcherrima, uti ceteræ culta magis ramoſa et ſpecioſa evadit.

21. LANCEA. I. *Bulbus* rudimentis foliorum denſe involutus, avellana major.

Folia circiter tria vel quatuor, lanceolato-enſiformia, marginibus et nervo medio craſſioribus, marginibus revolutis, tenuiſſime ſtriata, glabra, erecta, digitalia. Folia unum vel duo ſpathæformia in ſcapo.

Scapus ſimplex, teres, hinc inde compreſſus, flexuoſus, erectus, glaber, foliis duplo longior.

Flores ſecundi, circiter ſex, albo-purpuraſcentes.

Spathæ cinereæ, apice ferrugineæ, obtuſæ, integræ.

22. PENTANDRA. I. *Scapus* ramoſus vel ſimplex, teres, flexuoſus, glaber, pedalis.

Folia enſiformia, ſtriata, glabra, ſcapo multoties breviora.

Florum ſpica longa, interrupta, flexuoſa.

Spatha membranacea, ſexlineata, longitudine tubi; exterior major, carinata, tridentata.

Corollæ tubus vireſcens, brevis; limbi *laciniæ* purpureæ.

Filamenta ſæpius tria, rarius 5 et 4, ori tubi inſerta, limbo duplo breviora, filiformia, albida.

Antheræ ovatæ, incumbentes ſeu horizontaliter nutantes, ſubcompreſſæ, didymæ, flavæ.

Stigmata tria ſæpius, rarius vero 5 et 4, reflexo-patula, filamentis paullo breviora, obtuſa, lineam longa, plumoſa.

Capſula trigona, ſexſulcata.

Obſ.

Obſ. E filamentis 4, ſæpe bina connata inveni in unum corpus cum ſtigmatibus 4, antheris ſeparatis vel connatis.

Variat floribus triandris tribus ſtigmatibus; tetrandis ſtigmatibus 4; et pentandris ſtigmatibus 5.

23. Falcata. I. *Bulbus* conicus, deorſum imbricatus, truncatus margine acuto fibroſo, magnitudine piſi.

Scapus ſimplex et ramoſus, glaber, ſuperne purpuraſcens, multiflorus.

Folia diſticha, reflexo-falcata, ſtriata, glabra, ſcapo duplo breviora.

Flores alterni, unus, duo vel plures.

Corollæ tubus ruber. Limbi *laciniæ* tres interiores rotundatæ, albæ; exteriores intus albæ, extus rubræ.

Stigmata flexuoſo-involuta, hirta.

Variat: ſcapo ſimplici et ramoſo, palmari et ſpithamæo; floribus alternis et ſecundis; rachide vix flexuoſa, et valde flexuoſa.

24. Excisa. I. *Bulbus* globoſus, fibrilloſus, glaber, piſo minor.

Folia radicalia duo, ovata, obtuſa, glabra, margine interiore amplexantia, ibique pro ſcapo exciſa, patentia, ſemipollicaria. Referunt folium unicum, bifidum. Folium infra medium ſcapi ſpathas referens, ſolitarium.

Scapus teres, flexuoſus, erectus, glaber, uniflorus et multiflorus, digitalis & palmaris.

Spatha glabra, apice obtuso, subcrenato; exterior viridis, tubo brevior.

Corollæ tubus ruber. Limbi *laciniæ* obtusissimæ, patentes; extus rufescentes, rubro-striatæ; intus albæ, rubro-striatæ.

Antheræ brunneæ, erectæ.

Stigmata parva, revoluta, hirta.

Rarissime caulis medio cauliculum edit, uniflorum.

§. V.

SYNONYMA.

1. *fruticosa.* Linn. Supplem. Syst. Nat. p. 93.
2. *minuta.* ibid. p. 92.
3. *bulbocodium.* Ixia Bulbocodium. Linn. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76 mantiss. p. 320 Sp. Pl. p. 51.
   Ixia rosea? Linn. Syst. nat. T. 2. p. 75.
   Ixia quadrangula. de la Roche Disp. p. 16.
   Ixia bulbocodioides. ibid. p. 19.
5. *pilosa.* Linn. Suppl. Syst. Nat. p. 92.
6. *hirta.* Ixia inflexa. de la Roche Disp. p. 15.
7. *secunda.* Ixia flexuosa? Linn. Sp. Pl. p. 51.
   Ixia scillaris? Linn. Syst. Natur. Tom. 2. p. 76. Sp. Pl. p. 52.
   Ixia secunda. Berg. Pl. Cap. p. 6.
   de la Roche Disput. p. 17.

8. *Cri-*

8. *crispa.* Linn. Supplem. Syst. Nat. p. 91.

9. *cinnamomea.* Linn. Supl. Syst. Nat. p. 92.
Europæis. Caneelbloem et Avondbloem Caneelbloem.

10. *corymbosa.* Caryophyllus Monomotapensis, nervosis Buplevri foliis, intus cavis, flore cæruleo, cauliculis secundum longitudinem alatis. Pluken. Alm. p. 87. Tab. 275. fig. 1.
Ixia corymbosa. Linn. Sp. Pl. p. 51.
Ixia imbricata? de la Roche Disp. p. 17.

11. *linearis.* Linn. Supplem. Syst. p. 92.

12. *capillaris.* ibid. p. 92.

16. *pendula.* ibid. p. 91.

17. *bulbifera.* Ixia bulbifera. Linn. Sp. Pl. p. 51. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia monanthos. de la Roche Disp. p. 21.
Europæis: Vluweelbloem.

18. *erecta.* Ixia polystachya Linn. Sp. Pl. p. 51. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia erecta. Berg. Plant. Cap. p. 5,
Ixia thyrsiflora. de la Roche. Disp. p. 20.

19. *maculata.* Linn. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76. Mant. p. 320.

20. *crocata.* Ixia crocata. Linn. Syst. Nat. Tom. 2. p. 76. p. 320. Spec. Pl. p. 52.
Ixia Milleri. Berg. Pl. Cap. p. 8.

22. *pentandra.* Ixia scillaris? Linn. Sp. Pl. p. 52.
Syst. Nat. Tom. 2. p. 76.
Ixia pentandra. Linn. Supplem. p. 92.
23. *falcata.* Linn. Supplem. System. p. 92.
Europæis: Avondbloem.
24. *excisa.* Linn. Supplem. Syst. Nat. p. 92.

§. VI.

LOCUS.

In extremo angulo australi Africes omnes Ixiæ sedes suas fixerunt et ex his paucæ sunt, quæ alibi sponte crescant. Sic inveniuntur:

frutico sa in montibus Platte Kloof et Rivier Zonder End dictis. Etjam inventa fuit in terra del fuego a Prof. Forster.

minuta prope Cap in collibus rarius et extra Zoutrivier locis arenosis inundatis.

bulbocodium in Leuweberg, in collibus infra Duywelsberg inter urbem et fortalitium copiose et alibi, etiam in alpibus Italicis.

humilis in Picketberg et collibus circum Cap.

pilosa, *setacea*, *falcata*, et *excisa* in collibus circum urbem Cap.

hirta, *capillaris* et *aristata* in arenosis humidis hinc inde.

secunda in collibus Grœne Kloof et Roode Sand, atque in arenosis Swartland.

crispa in collibus Roode Sand et juxta Picketberg.

cinnamomea in collibus Leuwestaart.

corym-

corymbosa in sabulosis et ipsis viis Swartlandiæ.
linearis in campis arenosis inter Cap et Stellenbosch.
scillaris in collibus Grœne Kloof, Duywelsberg, Leuwekop et alibi.
pendula in regione krumrivier prope ipsum fluvium ejusdem nominis et in locis adjacentibus humidis copiose.
bulbifera in Roode Sand copiosissime, in collibus Leuwestaart rarius, in arenosis Swartland et alibi.
erecta infra Duywelsberg, in collibus Grœne Kloof, arenosis Swartland et alibi sat vulgaris.
maculata b. et c. prope Bergrivier; d. et e. in collibus prope Grœne Kloof; a. b. et c. in arenosis Swartland; f. in Saldahnabay; g. in Roode Sand; alibique vulgatissima et maxime varians in diversis locis.
crocata cis et trans Swellendam usque ad Vischrivier.
lancea infra Picketberg.
pentandra extra Cap, prope Grœne Kloof in collibus.

§. VII.

FLORENDI TEMPUS.

Plurimæ Ixiæ in capite bonæ spei primo vere florere incipiunt; paucæ vel hyeme proveniunt vel in seram usque æstatem persistunt. Quæ loca depressa, arenosa et inundata amant, maturius hosce exornant campos; montes vero et colles quæ inhabitant species, serius florent.

Men-

Mensibus Majo, Junio, Julio dudum floret *minuta.* Junio, Julio, Augusto: *bulbocodium*, *pilosa*, *setacea falcata.* Augusto, Septembri, Octobri: *humilis*, *birta*, *secunda*, *crispa*, *cinnamomea*, *corymbosa*, *linearis*, *capillaris*, *scillaris*, *aristata*, *bulbifera*, *erecta*, *maculata*, *lancea*, *pentandra*, *falcata*, *excisa.* Octobri, Novembri, Decembri: *fruticosa*, *pendula*, *crocata.*

§. VIII.

USUS.

Edules quidem harum aliquot sunt species, imprimis animalibus fodientibus; nullæ tamen vel Hottentottis vel Europæis valde expetitæ. Ob flores vero, qui et pulcherrimi et coloribus sæpe multum variantes sunt, in Hortos Magnatum introductæ coluntur ibique speciosissimæ evadunt.

Odorem noctu et vesperi svavem spargunt *cinnamomea*, *pilosa* et *falcata*, vesperi flores suos aperientes, ideoque hæ, imprimis *cinnamomea* a pueris collectæ domibus in vitris aqua repletis servantur.

Circa horam quartam species hæ flores suos aperiunt, et quidem adeo adcurate, ut horam vespertinam inde concludere liceat, nisi instet pluvia, quam tum floribus clausis præsagit.

Ixia minuta

Ixia falcata

Ixia fruticosa

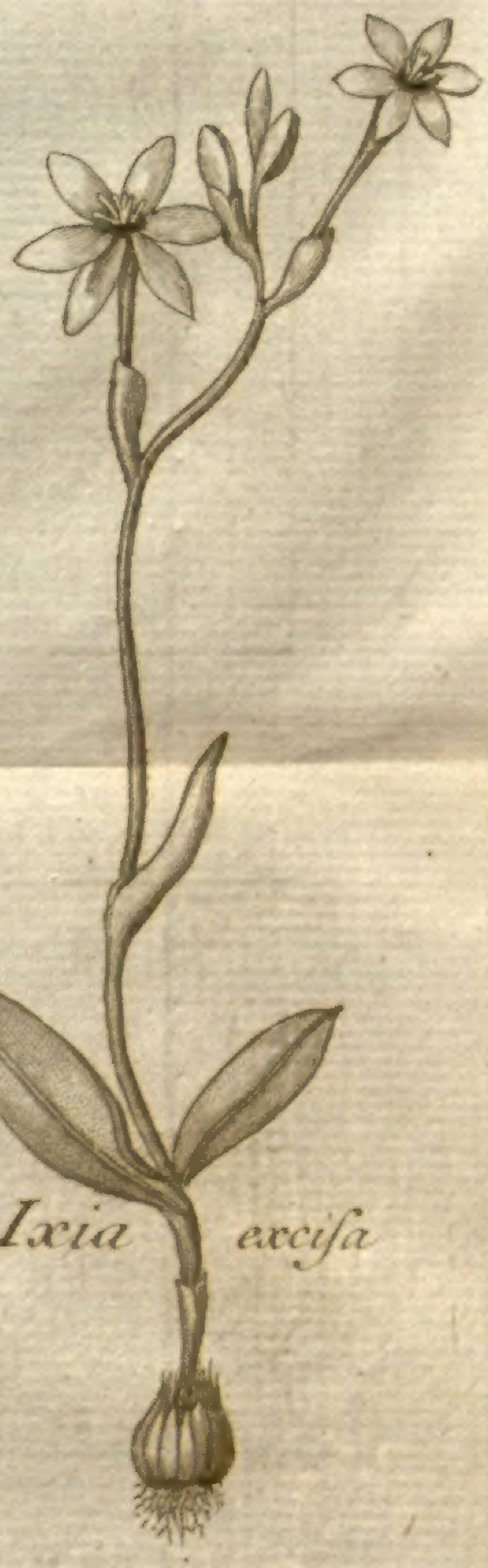

Ixia excisa

J. D. Lindmark del. *Akrel Sc.*

Ixia cinnamomea
Ixia capillaris
Ixia crispa